

A portrait of a young woman with dark hair tied back, wearing a red sweater with a subtle pattern. She is smiling and has her arms crossed. The background is a blurred outdoor setting with buildings and vegetation.

Unga Jordlingar
Läraryrshandledning

UNGA JORDLINGAR

4 x 4.30 minuter

Om Unga Jordlingar

Unga Jordlingar är en serie i fyra avsnitt om kärlek, drömmar, vänskap och tankar om livet.

I serien möter vi barn från Moldavien, Nepal, Rwanda, Syrien, Sydafrika och Sverige. Barnen berättar om sådant som är viktigt för dem, som berör dem, något de har upplevt eller tankar de vill dela kring kärlek, drömmar, vänskap och livet. Här finns både likheter och skillnader. Varje program avslutas med en artikel ur FN:s barnkonvention.

Syftet med serien

Serien är främst tänkt för mellanstadiet åk 4-6. Syftet är att barn ska få möjlighet att lära sig mer om mänskliga rättigheter, barnkonventionen och om barns olika levnadsvillkor i världen. När de i serien möter barn från olika delar av världen så kan de jämföra med sina egna livsvillkor, drömmar och erfarenheter.

Så här kan du arbeta med serien

Denna handledning ger ett par förslag på hur man kan arbeta med avsnitten i Unga Jordlingar. Det finns en beskrivning av innehållet i varje avsnitt med tillhörande arbetsuppgifter under rubrikerna *Samtala*, *Diskutera* och *Arbeta vidare*. Uppgifterna under *Samtala* passar även bra att göra innan ni tittar på programmet, som en förberedelse.

Allmänna metoddips

Arbetsätt och redovisningsformer kan naturligtvis varieras på många olika sätt utöver dem som här föreslås – muntliga och skriftliga, diskussioner, enskilda, par- eller grupparbeten, ppt-presentationer, planscher etc. Det passar också bra att arbeta ämnesövergripande mellan till exempel samhällskunskap, religion, biologi och svenska. Då kan eleverna arbeta med olika berättelser, muntliga presentationer och olika typer av texter.

Ni kan se avsnitten tillsammans i klassen för att sedan låta eleverna fundera enskilt på diskussionsfrågorna, diskutera dem i par och sedan i helklass. Sedan kan eleverna arbeta med uppgifterna antingen enskilt, i par eller i grupper för att slutligen redovisa dem i klassen.

Klassen kan också delas upp i grupper för att titta på olika avsnitt och arbeta med frågorna och uppgifterna, för att sedan redovisa för resten av klassen. När de redovisar så kan ni börja med att titta på avsnittet tillsammans i helklass, sedan redovisar gruppen på valfritt sätt. Efter redovisningen kan gruppen sätta upp de bilder och texter de har använt i klassrummet. Eleverna kan också redovisa för varandra i tvärgrupper.

Introduktion - Barnkonventionen

2019 fyllde FN:s barnkonvention 30 år och 2020 blev barnkonventionen lag i Sverige.

Enligt barnkonventionen har varje barn rätt till utbildning, social trygghet och en skälig levnadsstandard.

Diskutera tillsammans i mindre grupper eller i helklass

1. Man räknas som barn tills man är 18 år. Vilka rättigheter tycker ni att barn bör ha? Försök komma på minst tio saker som ska vara självklara för alla barn på jorden.
2. Läs nu igenom barnkonventionen. Jämför med de rättigheter ni listat i fråga 1. Var det några skillnader? Likheter? Var det något ni inte hade tänkt på? Är det något som ni tycker saknas i barnkonventionen? En kortversion av barnkonventionen finns [här](#).
3. Vilka rättigheter tror ni är svårast att leva upp till? Är det olika för olika länder och sammanhang? Varför? Ge exempel.

Avsnitt 1 – Kärlek

Samtala

1. Programmet utgår från artikel 13 i barnkonventionen: ”Varje barn har rätt till yttrandefrihet, att tänka, tycka och uttrycka sina känslor”. Samtala kring vad det kan betyda och innebära.
2. ”Där det finns kärlek finns det inte förstörelse”, säger Gohfran, 14 år, från Syrien i programmet. Samtala kring vad Gohfran kan mena med det.

Diskutera

3. Vad är kärlek?
4. Vilka exempel ger de olika personerna?
5. Vad är kärlek för dig?
6. Har du varit kär någon gång?
7. Vad är bra/dåligt/svårt/lätt med kärlek?

Arbeta vidare

Låt eleverna rita en varsin teckning på temat kärlek. Samtala om teckningarna och om elevernas tankar kring vad de föreställer och innehåller.

Avsnitt 2 – Vänskap

Samtala

1. Programmet utgår från artikel 31 i barnkonventionen: ”Varje barn har rätt till lek, vila och fritid”. Samtala kring vad det kan betyda och innebära.
2. ”Vilken bra vän jag har, som faktiskt alltid är här hos mig” säger Märtha, 11 år, från Sverige. Samtala kring varför ni tror att det är viktigt för Märtha.

Diskutera

3. Vad är det viktiga med vänskap för personerna i filmen?
4. Vad är det viktiga med vänskap för dig?
5. Hur ska en bra vän vara, tycker du?

Arbeta vidare

Låt eleverna skriva en lista över vad som är viktigt med hur en bra vän ska vara. Samtala om punkterna i elevernas listor. Tar de upp liknande eller olika saker? Sammanställ en gemensam lista över hur en bra vän ska vara.

Avsnitt 3 – Drömmar

Samtala

1. Programmet utgår från artikel 6 i barnkonventionen: "Varje barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling". Samtala kring vad det kan betyda och innebära.
2. "Min dröm är att bli en bättre person. Jag vill veta allt om världen!" säger Shadia, 13 år, från Syrien. Samtala kring hur ni tror att Shadia menar. Hur hänger att bli en bättre person ihop med att få veta allt om världen?

Diskutera

3. Vad drömmer de olika personerna i filmen om?
4. Vad drömmer du om?

Arbeta vidare

Låt eleverna skriva en kort berättelse om vad de drömmer om. Låt de elever som vill läsa upp sina berättelser. Samtala om berättelserna och deras innehåll. Känner de övriga i klassen igen sig i drömmarna som beskrivs?

Avsnitt 4 – Tankar om livet

Samtala

1. Programmet utgår från artikel 12 i barnkonventionen: "Varje barn har rätt att säga sin mening och få den respekterad". Samtala kring vad det kan betyda och innebära.
2. "Det är något stort att få barn, att skapa någons liv" säger Vincent och Alexander, 12 år, från Sverige. Samtala kring varför ni tror att de tänker så.

Diskutera

3. Vilka tankar om livet och vad som är viktigt kommer fram från personerna i filmen?
4. Hur skiljer de sig åt? Vad kan det bero på, tror du?
5. Vad har du för tankar om livet?
6. Vad vill du säga din mening om?

Arbeta vidare

Låt eleverna skriva en insändare till en tidning om något som de vill säga sin mening om. Låt de elever som vill läsa upp sina insändare, eller låt eleverna läsa varandras. Prata om vad eleverna vill säga sin mening om.

Kopplingar till skolans mål och kursplaner

Mål

Skolans mål är att ”varje elev ska kunna göra medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om demokrati och mänskliga rättigheter, respekterar andra människors egenvärde, tar avstånd från förtryck och kränkande behandling och medverkar till att hjälpa andra människor. Att eleverna kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa inför ögonen.” (Lgr11, kap 2, Normer och värden.)

Kopplingar till kursplanernas centrala innehåll för åk4-6

Samhällskunskap

Individer och gemenskaper

- Sociala skyddsnet för barn i olika livssituationer, i skolan och i samhället.
- De mänskliga rättigheterna, deras innebörd och betydelse, inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen.

Religion

Identitet och livsfrågor

- Hur olika livsfrågor, till exempel vad som är viktigt i livet och vad det innebär att vara en bra kamrat, skildras i populärkulturen.
- Hur olika livsfrågor, till exempel synen på kärlek och vad som händer efter döden, skildras i religioner och andra livsåskådningar.

Etik

- Några etiska begrepp, till exempel rätt och orätt, jämlikhet och solidaritet.
- Vardagliga moraliska frågor som rör flickors och pojkars identiteter och roller, jämställdhet, sexualitet, sexuell läggning samt utanförskap och kränkning.
- Frågor om vad ett bra liv kan vara och vad det kan innebära att göra gott.

Tips på andra program från UR för åk 4–6 om barn i världen

- [Barnen längs Sidenvägen](#)
- [Barnens rätt](#)
- [Barnen som förändrade världen](#)
- [De rättslösa](#)
- [Uppdrag skolväg](#)
- [Bomber, flykt och skolböcker](#)
- [Världen i mina ögon](#)
- [Min skola mitt i kriget](#)
- [Unga flyktingar](#)
- [Barnens flykt](#)
- [Katjas sverigefinska historia](#)
- [Johannes tornedalska historia](#)
- [Nathans judiska historia](#)
- [Samisk historia med Ailo](#)
- [Romernas nittonhundretal](#)
- [Andrea hälsar på](#)

Lärohandledningen är skriven av Anna Holmlin Nilsson

Upphovsrätten till innehållet i den här lärohandledningen tillkommer UR, om inte något annat särskilt anges. Lärohandledningen får fritt kopieras, distribueras digitalt och visas i undervisningssammanhang. När lärohandledningen eller delar av innehållet används på olika sätt ska den ideella upphovsrätten iaktas. Det här betyder att du som lärare i din undervisning bland annat får kopiera upp så många kopior du behöver av hela eller delar av lärohandledningen och dela ut till elever, tillhandahålla den digitalt till eleverna i en elevportal eller liknande, eller visa i en Powerpointpresentation. Viktigt att tänka på när du använder lärohandledningen, på olika sätt, är att det alltid ska gå att se vem eller vilka som har upphovsrätten. Om lärohandledningen kopieras upp i sin helhet så framgår det redan, men om det är så att du väljer att bara använda någon del behöver du skriva i anslutning till det du använder vem eller vilka det är (UR och/eller annat namn, som framgår i lärohandledningen).